

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра фізичного виховання і спортивної медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доцент Ірина СОЛОНИНКО
 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕРГОГЕННІ ЗАСОБИ В СИСТЕМІ ВІДНОВЛЕННЯ СПОРТСМЕНІВ

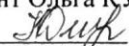
ВБ 2.7

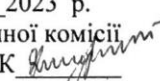
підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»

спеціалізація 227.01 «Фізична терапія»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
фізичного виховання і спорт. медицини
Протокол № 5
від "16" листопада 2023 р.
Завідувач кафедри
доцент Ольга КУНИНЕЦЬ

Затверджено
профільною методичною комісією
з спеціальності «Терапія та реабілітація»
Протокол № 3
від "16" листопада 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
професор Лук'ян АНДРІЮК

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.мед.н., доцент Леонт'єва З.Р., к.мед.н., доцент Магльована Г.М, ас. Марусяк С.В. під загальною редакцією завідувача кафедри фізичного виховання та спортивної медицини к.біол.н., доцента Кунинець О.Б.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дутка Роман
Ярославович

д.мед.н., професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Бичков Микола
Анатолійович

д.мед.н., професор, професор кафедри терапії №1 і медичної діагностики ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

ВБ 2.7 “Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів” складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) **другого (магістерського) рівня**

галузь знань **22 «Охорона здоров'я»**

спеціальність **227 «Терапія і реабілітація»**

спеціалізація **227.01 «Фізична терапія»**

рівень вищої освіти **Другий (магістерський) рівень**

ступінь вищої освіти **Магістр**

Опис навчальної дисципліни (анотація). З розвитком спорту і зростанням спортивних результатів актуалізується значення чинників, що збільшують результативність тренувальної і змагальної систем. Фахівці в області теорії спорту вважають, що до таких чинників, перш за все, слід віднести: якісну фізкультурно-спортивну орієнтацію і спортивний відбір, кадрове, матеріально-технічне, наукове, медико-біологічне, і інформаційне забезпечення, фактори зовнішнього середовища, соціально-економічні умови, фінансування, організаційно-управлінські структури і механізми.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів	3 кредита / 90 год.	0	40	50	II курс (3/4 семестри) Залік	

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів» є сукупність сучасних технологічних підходів у різних видах спорту, що сприяє розвитку професійної компетентності і покращенню зв'язку фахової підготовки і професійної діяльності, а у підсумку веде до більш кваліфікованої підготовки спортсменів та підвищенню результатів у спорті вищих досягнень.

Міждисциплінарні зв'язки: «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів», як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами анатомії та фізіології людини, медичної біології, біологічної хімії, пропедевтики внутрішньої медицини, ряду профільних дисциплін, таких як терапія, хірургія, травматологія, фізичне виховання що інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи нормування фізичної активності в комплексному лікуванні захворювань, профілактиці їх загострень і ускладнень, травм, відновленні належної якості життя хворого поліпшення рівня життя та профілактики порушення функцій в процесі життєдіяльності; забезпечує впровадження сучасних методів діагностики в систему медичного моніторингу; контроль за функціональним станом організму, що передбачає інтеграцію

викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосувати знання з фізичної реабілітації осіб в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів» є створення цілісного уявлення про сутність, специфіку, закономірності сучасних фізіологічних, фармакологічних, психологічних і фізичних засобів відновлення працездатності, які легально або нелегально використовують спортсмен з метою підвищення спортивного результату.

Кінцева мета навчальної дисципліни «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів» визначається оволодінням професійних знань і вмінь, вмінням враховувати специфіку і відображати багатокomпонентну діяльність фахівця з масажу згідно класифікатора спеціальностей.

Студент оволодіває обов'язковими практичними навичками:

- проводити різні функціональні проби серцево-судинної системи,
- визначати тип реакції на навантаження, оцінювати швидкість відновлення і адаптацію до фізичного навантаження;
- тестувати фізичну працездатність різними методами;
- проводити функціональні проби дихальної системи, оцінювати їх результати;

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

У результаті вивчення дисципліни «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів» студент повинен:

I. Оволодіти сучасними знаннями щодо:

- методів дослідження та оцінки стану функції різних систем організму з метою оцінки загальної тренуваності;
- методів дослідження і оцінки фізичної працездатності, дослідження і оцінки стану систем організму, що лімітують працездатність;
- особливостей підготовки спортсменів у різних видах спорту;
- структури фізичної та психічної працездатності спортсмена;
- засобів та методів відновлення в спорті;
- основні поняття та терміни рекреації.

II. Вміти застосовувати знання у практичних ситуаціях:

- планувати навчально-тренувальний процес з урахуванням специфіки відновлювання працездатності організму людини;
- застосовувати в практичній діяльності засоби та методи підвищення працездатності спортсменів;
- застосовувати різні форми рекреаційно-спортивної діяльності;
- володіти технологіями визначення рівня працездатності та функціональної готовності спортсменів на різних етапах підготовки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни:

-надання професійних знань в галузі фізичного виховання і спорту про ергогенні засоби у спорті з метою ознайомлення студентів з можливими додатковими засобами підвищення спортивної працездатності за допомогою додаткових фармакологічних, фізіологічних, психологічних та біомеханічних засобів у спорті.

- ознайомлення студентів з можливостями застосування на практиці знання про ергогенні засоби у системі підготовки спортсменів.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

- **інтегральні:**
- **загальні**
- **спеціальні**

Інтегральні компетентності спеціальності:

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері терапії та реабілітації відповідно до спеціалізації.

Загальні компетентності спеціальності (ЗК):

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.
- ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК 07. Здатність працювати автономно.
- ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (ФК):

- ФК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я(МКФ).
- ФК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.
- ФК 03. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.
- ФК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФКфт):

- ФКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.
- ФКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.
- ФКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.
- ФКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.
- ФКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.
- ФКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.
- ФКфт 07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як

керівник/методист/супервізор клінічних практик).

ФКфт 08. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність (Класифікація компетентностей за НРК)	Знання	Уміння/	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.					
Загальні компетентності					
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Знати способи аналізу, синтезу інформації на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних наукових та практичних знань.
ЗК 2.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Володіти науковим мисленням; вміти генерувати нові та оригінальні ідеї; висувати гіпотези; відображати і встановлювати зв'язки між компонентами задачі.	Вміти працювати з науковою та методичною інформацією; виявляти та аналізувати системні зв'язки, бачити протиріччя і проблеми, незалежно мислити. Вміти аналізувати результат і наукових досліджень та передбачати наслідки їх впровадження; змінювати технології педагогічної та практичної діяльності згідно нових	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки для досягнення цілей; спілкуватися вербально та невербально; взаємодіяти у формі мозкового штурму.	Нести відповідальність за запропоновані наукові гіпотези; дотримання етичних норм; працювати автономно.

			наукових досліджень.		
ЗК 3.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати алгоритми комплексності та невизначеності.	Вміти адаптовувати діяльність та знаходити оптимальні рішення в нових умовах.	Вміти спілкуватися з метою пошуку оптимального рішення в нових ситуаціях чи середовищі.	Бути відповідальним за рішення та дії в новій ситуації.
ЗК 4	Здатність виявляти та вирішувати проблеми.	Вміти висувати оригінальні підходи та стратегії; підбирати адекватні наукові методи дослідження; формулювати та розв'язувати задачі дослідження	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Вміти працювати з нормативними документами; організувати роботу членів колективу у змінних умовах; діяти в умовах обмеженого часу та ресурсів.	Відповідати за свою професійну позицію та діяльність; Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
ЗК 5.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Знати свої професійні права та обов'язки; принципи науково доказової практики	Вміти формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї; приймати рішення застосовуючи принципи науково доказової практики; діяти у межах посадових обов'язків та професійної компетентності.	Донести свою позицію до фахівців та нефахівців; ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Відповідати за свою професійну позицію та діяльність; Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
ЗК 6.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	Знати способи і методи управління та їх оцінки.	Вміти мотивувати людей та забезпечити якість виконуваної роботи	Продемонструвати навички та уміння способів та методів впливу на якість виконуваної роботи	Бути відповідальним за вибір та оцінку виконуваної роботи.
ЗК 7.	Здатність працювати автономно.	Знати основні протипокази і застереження щодо проведення заходів фізичної терапії; знати методи та засоби обстеження, планування, втручання та контролю; знати стани, які вимагають	Вміти проводити заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі особи; діяти пацієнтоцентрично та згідно	Налагоджувати зв'язки з пацієнтом/клієнтом, родиною/опікунами, членами реабілітаційної команди для здійснення терапевтичного втручання	Адаптовувати практичну діяльність до змінних умов, бути відповідальним за наслідки професійної діяльності перед пацієнтом/клієнтом,

		скерування до інших фахівців, вмiти надати квалiфiковану долiкарську допомогу.	нормативно-правових вимог i норм професiйної етики;		суспiльством та iншим фахiвцями
ЗК 8.	Здатнiсть оцiнювати та забезпечувати якiсть виконуваних робiт	Знати способи оцiнювання виконаної роботи, критерiї її якостi, способи та форми ведення документацiї	Вмiти клiнiчно та рефлексивно мислити та приймати вiдповiднi рiшення; вмiти систематично вести документацiю; оцiнити якiсть своєї роботи.	Встановлювати вiдповiднi зв'язки для досягнення вирiшення проблем	Бути вiдповiдальним за прийняття рiшення та його наслiдки
Спецiальнi (фаховi) компетентностi					
ФК 1	Здатнiсть визначати проблеми фiзичної, когнiтивної, психоемоцiйної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участi пацiєнта вiдповiдно до Мiжнародної класифiкацiї функцiонування, обмеження життєдiяльностi та здоров'я (МКФ).	Знати домени Мiжнародної класифiкацiї функцiонування, обмеження життєдiяльностi та здоров'я (МКФ) та Мiжнародної класифiкацiї функцiонування, обмеження життєдiяльностi та здоров'я дiтей та пiдлiткiв (МКФ ДП)	Вмiти аналізувати зв'язки фiзичної, когнiтивної, емоцiйної, соцiальної, духовної та культурної сфер людського життя. Вмiти визначати вплив соцiальних та особистiсних чинникiв на рухову активнiсть та заняттєву участь пацiєнта/клiєнта.	Спiлкуватися з пацiєнтом/клiєнтом родинною, опiкунами членами реабiлітацiйної команди для визначення проблем та обмежень	Вiдповiдати за визначення проблем з руховою активнiстю та заняттєвою участю.
ФК 2.	Здатнiсть клiнiчно мислити, планувати терапiю, застосовувати науково обгрунтованi засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та iнтерпретувати	Знати засоби та методи науково-доказової практики	Коректувати свою практичну дiяльнiсть згiдно практики заснованiй на доказах.	Спiлкуватися з колегами для пошуку та впровадження засобiв та методiв науково-доказової практики; обговорювати з колегами та пацiєнтом перебiг та результати терапiї з метою її корекцiї.	Бути вiдповiдальним за набуття та застосування сучасних науково-доказових даних, алгоритмiв клiнiчного мислення в практичнiй дiяльностi.

	результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії або ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.				
ФК 3.	Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.	Знати як проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань.	Вміти пояснити необхідність заходів фізичної терапії та змін середовища для відновлення і підтримки здоров'я Вміти розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.	Надати інформацію пацієнту/клієнту, родині й опікунам про користь, обсяг та зміст фізичної терапії за період проведення реабілітаційних заходів	Бути відповідальним за ефективність письмового та усного професійного спілкування з пацієнтом/клієнтом, родиною й опікунами
ФК 4.	Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.	Знати форми та умови роботи у команді. Знати письмові та усні форми професійного спілкування між членами реабілітаційної команди, іншими представниками сфери охорони здоров'я та соціальної сфери, у академічному та науковому міждисциплінарному середовищі	Вміти провадити практичну діяльність у команді, брати участь у прийнятті колективних рішень. Вміти застосовувати письмові та усні форми професійного спілкування між членами реабілітаційної команди, іншими представниками сфери охорони здоров'я та соціальної сфери, у академічному та науковому Міждисциплінарному середовищі,	Здатність спілкуватися вербально та невербально з членами Реабілітаційної команди, медичними та соціальними службами, громадськими організаціями, представниками уряду задля дотримання прав людей з інвалідністю	Бути відповідальним за результати роботи у команді та професійну взаємодію.

			реабілітаційної команди		
ФКфт 1.	Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.	Знати основи патології, нозології, основні методи діагностики та лікування, покази та протипокази до застосування фізичної терапії	Розуміти етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії Розуміти, вміти трактувати медичну інформацію при здійсненні терапевтичного втручання	Здатність спілкуватися з фахівцями охорони здоров'я у професійній діяльності	Бути відповідальним за отримання, опрацювання, використання медичної інформації
ФКфт 2.	Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.	Знати засоби та методи обстеження, визначення фізичного розвитку та фізичного стану.	Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі Виконувати об'єктивне обстеження, визначати психомоторний та фізичний розвиток, фізичний стан пацієнтів/клієнтів в різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій	Спілкуватися вербально та невербально з пацієнтом/клієнтом, опікунами, членами сім'ї та іншими учасниками реабілітаційного процесу, встановлювати міждисциплінарні зв'язки для отримання відповідної інформації	Бути відповідальним за зміст та спосіб отримання інформації, її документування, дотримання етичних та юридичних вимог.
ФКфт 3.	Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати,	Знати основи науково доказової практики, методів прогнозування, встановлення цілей та	Вміти прогнозувати результати фізичної терапії, визначати ресурси фізичної	Представляти чітке логічне обґрунтування програми фізичної терапії під час комунікації із	Бути відповідальним за створену програму фізичної терапії.

	обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.	планування у фізичній терапії.	терапії; визначати реабілітаційний потенціал пацієнта/клієнта в частині фізичної терапії формулювати цілі у SMART форматі для реалізації потреб пацієнта/клієнта	членами команди, пацієнтом чи опікунами; обговорювати відповідні методи втручання.	
ФКфт 4.	Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.	Знати основні протипокази і застереження щодо проведення заходів фізичної терапії; знати методи та засоби втручання; розуміти процеси, які відбуваються в організмі пацієнта/клієнта під час терапії.	Вміти проводити заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі особи; Діяти пацієнтоцентрично та згідно нормативно-правових вимог і норм професійної етики;	Налагоджувати зв'язки з пацієнтом/клієнтом, родиною/опікунами, членами реабілітаційної команди для здійснення терапевтичного втручання	Адаптовувати практичну діяльність до змінних умов, бути відповідальним за наслідки професійної діяльності перед пацієнтом/клієнтом, суспільством та іншим фахівцями
ФКфт 5.	Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.	Знати методи та форми контролю у фізичній терапії; критерії досягнення цілей; критерії визначення терапевтичного навантаження та способи його корекції.	Вміти здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта; виконувати стандартизовані та нестандартизовані вимірювання результатів; документувати та трактувати отримані дані; аналізувати хід виконання програми фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження; коректувати програму фізичної терапії.	Налагоджувати зв'язки з пацієнтом/клієнтом, родиною/опікунами, членами реабілітаційної команди для здійснення контролю та самоконтролю	Самостійно контролювати перебіг фізичної терапії; підбирати терапевтичне навантаження; бути відповідальним за дотримання термінів та процедури контролю; вчасну корекцію терапевтичного навантаження та/або програми фізичної терапії.

ФКфт 6.	Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.	Знати нормативно-правові акти, які регламентують професійну діяльність; процедуру пошуку наукових даних та проведення наукових досліджень; засади командної наукової та адміністративної роботи.	Вміти працювати з документацією, що регламентує професійну діяльність; формулювати пошуковий запит; працювати з базами даних; знаходити, вибирати, аналізувати, обговорювати результати наукових досліджень; коректувати свою клінічну, наукову та адміністративну діяльність згідно практики заснованій на доказах; приймати управлінські рішення.	Вміти спілкуватися з представниками різних професійних груп; представляти дані наукових досліджень, використовуючи різноманітні методи презентації різним категоріям слухачів.	Поводитися та працювати етично. Використовувати стандартизований формат ведення документації; Застосовувати коректне цитування при використанні відомих наукових знань, усвідомлюючи неприпустимість плагіату
ФКфт 7.	Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).	Знати основи методики викладання і навчання, менеджменту командної роботи.	Вміти здійснювати викладацьку діяльність, брати участь у навчальних програмах як керівник/методист клінічних практик; організувати та координувати роботу студентів з фізичної терапії в умовах закладів освіти, охорони здоров'я та	Встановлювати міждисциплінарні зв'язки; спілкуватися зі студентами, колегами, пацієнтом/клієнтом, членами сім'ї, опікунами та іншими учасниками реабілітаційного процесу.	Відповідальність за ефективну організацію та координацію роботи студентів в умовах закладів освіти, охорони здоров'я та соціальної політики

			соціальної політики		
ФКфт 8.	Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.	Знати основи менеджменту, роль та функції асистентів, помічників та волонтерів	Вміти застосовувати методи управління та контролю за власною практичною діяльністю і роботою асистентів, помічників та волонтерів.	Здатність обмінюватися інформацією з членами реабілітаційної команди, спілкуватися з ними вербально та невербально.	Самостійно визначати способи управління та контролю за власною практичною діяльністю; бути відповідальним за прийняті рішення та роботу асистентів, помічників та волонтерів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Розподіл результатів навчання за видами навчальної діяльності

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
ЗК 1-8. ФК 1-4. ФКфт 1-8.	ПРфт 1-8, 10-13, 15-17.	Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- ПРфт 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.
- ПРфт 02. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
- ПРфт 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.
- ПРфт 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
- ПРфт 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.
- ПРфт 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.
- ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.
- ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
- ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.
- ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину

індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

ПРфт 16. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

ПРфт 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години (0 годин лекцій, 40 годин практичних занять, 50 годин самостійної роботи студентів) 3 кредити ЄКТС.

3. Структура навчальної дисципліни «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів»:

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС	Інд. Робота
Тема 1. Вступ. Поняття про ергогенні та ерголітичні засоби у спорті. Характеристика засобів відновлення працездатності.	-	4	6	-
Тема 2. Фактори зниження спортивної працездатності та використання засобів відновлення в системі спортивної підготовки	-	4		-
Тема 3. Ергогенна підтримка на різних етапах підготовки спортсмена з врахуванням специфіки спорту	-	4	6	-
Тема 4. Фармакологічні препарати, що забезпечують адаптаційні зміни та сприяють зменшенню пошкоджуючої дії токсичних метаболітів в процесі м'язової діяльності. Проблеми імунодефіциту у спортсменів	-	4	4	-
Тема 5. Фармакологічні препарати, що регулюють нервово-психічний стан та забезпечують ефективність тренувального процесу	-	4	6	-
Тема 6. Фармакологічні препарати, що прискорюють процеси післянавантажувального та посттравматичного відновлення, здійснюючи фармакологічну корекцію патологічних змін	-	4	6	-
Тема 7. Ергогенна дієтика і збалансоване харчування при підготовці спортсменів. Фармакологічні препарати, які забезпечують повноцінність харчування спортсмена та регулюють обмін речовин. Поняття про біологічно-активні речовини.	-	4	4	-
Тема 8. Сучасні біомеханічні технології в практиці підготовки спортсменів.	-	4	6	-
Тема 9. Поняття про психологічні ергогенні засоби та можливості їх застосування у спорті.	-	4	6	-

Тема 10. Заборонені ерголітичні засоби і методи. Допінги та побічні ефекти їх використання у спорті.	-	4	6	-
Усього годин 90/ 3 кредити ECTS	0	40	50	-
Підсумковий контроль				Залік

4. Теми практичних занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Вступ. Поняття про ергогенні та ерголітичні засоби у спорті. Характеристика засобів відновлення працездатності.	4
2.	Фактори зниження спортивної працездатності та використання засобів відновлення в системі спортивної підготовки	4
3.	Ергогенна підтримка на різних етапах підготовки спортсмена з врахуванням специфіки спорту	4
4.	Фармакологічні препарати, що забезпечують адаптаційні зміни та сприяють зменшенню пошкоджуючої дії токсичних метаболітів в процесі м'язової діяльності. Проблеми імунодефіциту у спортсменів	4
5.	Фармакологічні препарати, що регулюють нервово-психічний стан та забезпечують ефективність тренувального процесу	4
6.	Фармакологічні препарати, що прискорюють процеси післянавантажувального та посттравматичного відновлення, здійснюючи фармакологічну корекцію патологічних змін	4
7.	Ергогенна дієтика і збалансоване харчування при підготовці спортсменів. Фармакологічні препарати, які забезпечують повноцінність харчування спортсмена та регулюють обмін речовин. Поняття про біологічно-активні речовини.	4
8.	Сучасні біомеханічні технології в практиці підготовки спортсменів.	4
9.	Поняття про психологічні ергогенні засоби та можливості їх застосування у спорті.	
10.	Заборонені ерголітичні засоби і методи. Допінги та побічні ефекти їх використання у спорті.	4
	Разом годин:	40

5. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Особливості розвитку біохімічної та функціональної адаптації до тренувальних навантажень; характеристика процесів перетренування та процесів адаптації до тренувального процесу у спортсменів.	6
2.	Ерголітичні засоби в спорті, і наслідки їх вживання, а саме алкоголю, амфітамінів, бета-блокаторів, кофеїну, кокаїну, діуретичних засобів, марихуани.	6
3.	Застосування педагогічних засобів відновлення спортивної працездатності. Планування відновлювальних засобів у тренувальному процесі.	6
4.	Вплив вітамінних препаратів на працездатність спортсмена.	4
5.	Замісний ефект амінокислотних коктейлів.	4

6.	Терапевтичне використання заборонених апаратів.	6
7.	Психологічні основи підготовки спортсмена в системі навчально-тренувальної діяльності.	6
8.	Можливості використання різноманітних тренажерних комплексів для вдосконалення структури рухових дій спортсменів різних спеціалізацій.	6
9.	Відомості про напрямки застосування біомеханічних технологій у сучасному спорті.	6
	Разом годин:	50

6. Тематичний план лекцій

Згідно наказу №2985-з (додаток 1-4) від 27.09.2023р. навчальним планом лекцій не передбачено.

7. Індивідуальні завдання – немає

8. Методи навчання

Методи використання слова. Основними видами словесної передачі знань у процесі ерготерапії: пояснення, розповідь і бесіда (бесіди вступні; бесіди, спрямовані на повідомлення нових знань, і бесіди для перевірки засвоєних знань і ступеня усвідомленості студентами своїх дій).

Методи забезпечення наочності. До цієї групи методів навчання відносяться показ рухів у природі або у виді зображень, що сприймаються безпосередньо спостереження. Вивчення функціональних проб завжди супроводжується наочною їх демонстрацією викладачем або студентами із безпосереднім контролем викладача. Демонстрація завжди супроводжується поясненням. Причому слово в цьому випадку відіграє допоміжну роль. В основному в навчальній роботі застосовується демонстрація засобу лікувальної фізкультури у вигляді фізичної вправи самим викладачем або кимось з студентів. Показ може передувати поясненню, супроводжуватися поясненням або виконуватися після пояснення. Демонстрація досягає мети в тому випадку, якщо рух, який показують, гарно видно всім учням, якщо воно виконано технічно правильно, якщо попередньо організовано і правильно спрямована увага учнів.

9. Методи контролю

Засвоєння програми «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів», забезпечується цілісною системою контрольних заходів, що включає оперативний, поточний, підсумковий контроль.

Формами і методами поточного контролю є формування студентами знань про масажні методики при різних патологічних процесах, опитування студентів, виконання практичних навичок, функціональних проб, тестів й інші.

Самостійна робота студентів, яка передбачена робочою навчальною програмою поряд з практичними заняттями контролюється під час поточного контролю. Форма підсумкового контролю – залік.

Засвоєння програми «Ергогенні засоби в системі відновлення спортсменів» забезпечується цілісною системою контрольних заходів, що включає оперативний, поточний, підсумковий контроль.

Формами і методами поточного контролю є формування студентами знань про масажні техніки при різних патологічних процесах, опитування студентів, виконання практичних навичок, функціональних проб, тестів й інші.

Самостійна робота студентів, яка передбачена робочою навчальною програмою поряд з практичними заняттями контролюється під час поточного контролю. Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання. Залік отримують студенти після завершення викладання навчальної дисципліни, які повністю виконали вимоги передбачені навчальною програмою. Успішність студентів II курсу оцінюється за традиційною 4-ри бальною шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

10.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною), при цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком.

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
----------------	------------------	----------------	------------------	----------------	------------------	----------------	------------------

5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недос- татньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”.

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

13. Методичне забезпечення: плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести поточного студентів, кистьові динамометри, сантиметрові стрічки, спірометри, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, методичні вказівки і т.ін.

14. ЛІТЕРАТУРА

О с н о в н а

1. Михалюк Є.Л., Бражко О.А. Фармакологічна корекція перевтоми і відновлення спортивної працездатності /Навчально-методичний посібник. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. - 140 с. 3. Павлова Ю. Відновлення у спорті : монографія / Ю. Павлова, Б. Виноградський. – Л. : ЛДУФК, 2011. – 204 с.
2. Фаворитов В.М. Фармакологічне супроводження в спорті: Навчальний посібник для студентів факультету фізичного виховання. - Запоріжжя: ЗНУ, 2015. -96 с.
3. Циба Ю.Г., Молдован А.Д., Горюк П.І. Медико-біологічні технології підвищення працездатності спортсменів : навч.-метод. посібник / укл. Ю. Г. Циба, А. Д. Молдован, П. І. Горюк. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 132 с.

4. Юсіна Г.Л. Фармакологічний супровід у сфері фізичної культури і спорту. Скорочений конспект лекцій для студентів спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" / уклад.: Г. Л. Юсіна. – Краматорськ : ДДМА, 2020. – 158 с.

5. Ялович В.Т., Ялович А.В. Функціональні фармакологічні засоби відновлення в спорті [Текст] : метод. розробка / Володимир Ялович, Антон Ялович. – Луцьк : ВежаДрук, 2020. – 64 с.

Д о д а т к о в а:

1. Горюк П.І. Основи спортивного харчування: навчально-методичний посібник / укл. :П. І. Горюк, А. В. Гакман. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. – 74 с.

2. Колесник Ю.М. Фармакологія з основами патології : підруч. для студентів / Ю. М. Колесник, І. С. Чекман, І. Ф. Беленічев [та ін.]. - Дніпро : Журфонд, 2019. - 537 с.

Інформаційні ресурси

- zakon.rada.gov.ua/go/1556-18
- <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248719473>
- <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248719427>
- dsmsu.gov.ua/index/ua/material/16894
- sportbuk.com/.../proekt-novoho-zakonu-ukraji...
- <http://uareferat.com>
- <http://www.lnu.edu.ua/faculty/sport/img>
- mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/19_4.pd
- elibrary.kubg.edu.ua/.../Lyashenko_Tumanova
- www.sworld.com.ua/index.php/ru/pedagogy.../18194-213-923
- <http://lp.edu.ua/node/1347>
- zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06
- ua.textreferat.com/referat-664.html
- www.ukrreferat.com/index.php?referat=61901
- elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/883
- [nbuv.gov.ua/.../VchdpuPN_2013_112\(1\)_24](http://nbuv.gov.ua/.../VchdpuPN_2013_112(1)_24)
- studme.com.ua/.../programmno-normativnye_o...